

Књига о судијама

Освајање остатка земље

¹ Након Исусове смрти, Израиљци упиташе Господа: „Ко ће од нас први поћи горе на Хананце да се бори против њих?“

² Господ одговори: „Нека горе пође Јуда. Ево, ја ћу предати земљу у његове руке.“

³ Јуда рече своме брату Симеуну: „Поћи горе са мношвом у земљу која ми је додељена да се боримо против Хананаца, а онда ћу ја поћи с тобом у земљу која је теби додељена.“ И Симеун оде с њим.

⁴ Јуда оде горе и Господ му предаде у руке Хананце и Фережане. Побили су у Везеку десет хиљада људи.

⁵ У Везеку су наишли на Адони-Везека, ступили у бој против њега, и поразили Хананце и Фережане.

⁶ Адони-Везек се дао у бег, али су га гонили и ухватили, па су му одсекли палце на рукама и на ногама.

⁷ Тада рече Адони-Везек: „Седамдесет царева одсечених палчева на рукама и на ногама купило је мрвице под мојим столом. Како сам чинио, тако ми је Бог вратио.“ Одвели су га у Јерусалим и тамо је умро.

⁸ Јудејци нападну Јерусалим и освоје га. Град су ударили оштрицом мача и запалили га.

⁹ После тога су сишли Јудејци да се боре против Хананаца који су живели у горју, Негеву и равници.

¹⁰ Јудејци оду на Хананце коју су живели у Хеврону (Хеврон се некада звао „Киријат-Арва“) и поразе Сесаја, Ахимана и Талмаја.

¹¹ Оданде су отишли на становнике Давира, који се некада звао „Киријат-Сефер“.

¹² Халев рече: „Ономе ко нападне и освоји Киријат-Сефер, даћу своју ћерку Ахсу за жену.“

¹³ Освојио га је Готонило, син Кенеза, млађег брата Халевова. Зато му је Халев дао своју ћерку Ахсу за жену.

¹⁴ Кад је дошла к њему, Готонило је наговори да тражи поље од њеног оца. Кад је сишла с магарца, Халев је упита: „Шта желиш?“

¹⁵ Она му одговори: „Дај ми благослов! Кад си ми већ дао земљу у Негеву, дај ми и који извор воде.“ Халев јој је дао Горње и Доње изворе.

¹⁶ А потомци Кенеја, таста Мојсијевог, оду горе с Јудејцима из Палмовог града у Јудејску пустињу која лежи у Негеву код Арада. Отишли су и населили се међу тамошњим народом.

¹⁷ Јуда оде са својим братом Симеуном и победи Хананце који су живели у Сефату. Град су изручили клетом уништењу. Зато се град прозвао Орма*.

¹⁸ Јуда је, такође, освојио Газу са њеним подручјем, Аскалон са његовим подручјем и Акарон са његовим подручјем.

¹⁹ Господ је био с Јудом, те је овај освојио горје. Житеље долине није могао да протера, јер су имали гвоздена бојна кола.

²⁰ Халеву су, по Мојсијевој наредби, дали Хеврон, одакле је протерао три Енаковца.

²¹ Синови Венијаминови нису протерали Јевусејце који живе у Јерусалиму. Зато Јевусејци све до данас живе у Јерусалиму са синовима Венијаминовим.

²² Тако су и синови Јосифови отишли горе у Ветиљ, и Господ је био с њима.

²³ Синови Јосифови извиде Ветиљ, који се некада звао „Луз“.

* **1:17** Орма, односно уништење.

²⁴ Тамо су уходе виделе једног човека како излази из града. Они му рекоше: „Покажи нам улаз у град, па ћемо ти се смиловати.“

²⁵ Он им покаже улаз у град. Онда ударе град оштрицом мача, а оног човека са његовом породицом пусте.

²⁶ Човек оде у земљу Хетита и тамо подигне град. Назвао га је Луз, а тако се зове и данас.

²⁷ Синови Манасијини нису освојили Вет-Сан и његова насеља, ни Танах и његова насеља, ни житеље Дора са његовим насељима, ни житеље Јивлеама са његовим насељима, ни житеље Мегида са његовим насељима, јер су Хананци били решени да живе у земљи.

²⁸ Али кад је Израил ојачао, наметнуо је Хананцима принудни рад. Ипак, нису их сасвим протерали.

²⁹ Ни Јефрем није протерао Хананце, становнике Гезера; Хананци су наставили да живе међу њима у Гезеру.

³⁰ Завулон није протерао ни становнике Китрона ни становнике Налола. Тако су Хананци остали међу њима, али им је био наметнут принудни рад.

³¹ Асир није протерао становнике Аkoa, Сидона, Ахлава, Ахзива, Хелбе, Афека и Реова.

³² Пошто их нису протерали, Асировци су остали међу Хананцима, житељима земље.

³³ Ни Нефталим није протерао становнике Вет-Семеса и Вет-Аната, те је живео усред Хананаца, становника земље. Становницима Вет-Семеса и Вет-Аната био је наметнут принудни рад.

³⁴ Аморејци су потиснули Дановце у горски крај; нису им давали да силазе у долину.

³⁵ Аморејци су били решени да остану да живе на гори Херес, у Ајалону и у Сâлвиму. Али притисла их је рука дома Јосифовог, па им је био наметнут принудни

рад.

³⁶ Аморејска граница се пружала од узвишице Акравим, од Селе, па навише.

2

Анђео Господњи у Вокиму

¹ Анђео Господњи дође горе из Галгала у Воким и рече: „Извео сам вас горе из Египта и довео вас у земљу за коју сам се заклео оцима вашим. Рекао сам: 'Никада нећу раскинути свој савез с вама.

² Не склапајте савеза са становницима ове земље, него уништавајте њихове жртвенике.' Али ви нисте послушали мој глас. Шта сте то учинили?

³ Зато вам кажем: нећу их истерати пред вама; они ће бити трње вашим боковима, а њихови богови биће вам замка.“

⁴ Кад је Анђео Господњи изговорио ове речи целом израиљском народу, народ удари у гласан плач.

⁵ Зато се то место прозвало Воким. Тамо су принели жртву Господу.

Непослушност и пораз

⁶ Исус отпусти народ, и Израиљци оду сваки на своје наследство, да запоседну земљу.

⁷ Народ је служио Господу свега века Исусовог и свега века старешина које су надживеле Исуса, и које су виделе сва велика дела која је Господ учинио за Израиља.

⁸ Исус, син Навинов, слуга Господњи, умре. Било му је стотину десет година.

⁹ Сахранили су га на делу његовог наследства у Тимнат-Аресу, у Јефремовој гори, северно од горе Гас.

¹⁰ А када се сав тај нараштај придружио својим прецима, дошао је нови нараштај који није познавао Господа и дела која је учинио за Израиљ.

¹¹ Израиљци су почели да чине оно што је зло у очима Господњим, и да служе Валима.

¹² Оставили су Господа, Бога својих отаца, који их је извео из земље египатске, и пошли за другим боговима, боговима народа око њих, па су им се клањали. Тако су разгневили Господа.

¹³ Оставили су Господа и служили Валу и Аштарту.

¹⁴ Тада је плануо гнев Господњи на Израиља, па их је предао у руке пљачкаша који су их пљачкали. Господ их је продао њиховим непријатељима, тако да више нису могли да им се одупру.

¹⁵ Кад год су излазили у бој, рука Господња се дизала против њих, на њихову штету, како им је Господ обећао, и како им се заклео. Тако су се нашли у великој невољи.

Господ подиже судије

¹⁶ Тада је Господ почео да им подиже судије да их избављају из руку њихових пљачкаша.

¹⁷ Али они ни судије нису слушали, него су се изневерили с другим боговима и клањали им се. Брзо су скренули с пута којим су њихови преци ишли слушајући Господње заповести; они нису тако чинили.

¹⁸ Кад им је подизао судије, Господ је био са судијом и избављао их из руку њихових непријатеља за свега века судије, јер му је било жао њиховог роптања под јармом њихових тлачитеља и угњетача.

¹⁹ Али када би судија умро, они би се поново враћали на старо и чинили и горе од својих отаца. Ишли су за другим боговима, служили им и клањали им се не одустајући од својих опаких дела и поступака.

²⁰ Господ се разгневио на Израиља, па им је рекао: „Зато што је овај народ прекршио мој савез који сам наложио њиховим оцима, и није послушао мој глас,

²¹ нећу више терати пред њима ниједан од народа које је Исус оставио кад је умро,

²² како бих њима искушао Израиља, да видим хоће ли се држати пута Господњег и ходати њиме као што су га се држали њихови преци, или неће.“

²³ Зато их је Господ оставио; није их одмах изагнао, ни предао у Исусове руке.

3

Преостали народи

¹ Ово су народи које је Господ оставио да њима куша Израиљце, то јест, све оне који нису искусили ни један од хананских ратова.

² Оставио их је да би наредни нараштаји Израиљаца научили да ратују – они који нису искусили пређашње ратовање:

³ пет филистејских кнезова и сви Хананци, Сидонци и Евејци који живе у ливанском горју, од горе Вал-Ермона до Лево-Амата.

⁴ Они су остављени да би кроз њих Израиљ био кушан, да би се видело хоће ли слушати заповести Господње које је дао њиховим оцима преко Мојсија.

⁵ Израиљци су остали да живе усред Хананаца, Хетита, Аморејаца, Фережана, Евејаца и Јевусејаца.

⁶ Узимали су њихове ћерке за жене, удавали своје ћерке за њихове синове, и служили њиховим боговима.

Готонило

⁷ Израиљци су чинили оно што је зло у очима Господњим; заборавили су Господа, Бога свога, и служили Валима и Аштартама.

⁸ Тада је плануо гнев Господњи на Израиља и Господ их је предао у руке Хусан-Рисатајима, цара Арам-Нахарајима. Израиљци су служили Хусан-Рисатајиму осам година.

⁹ Израиљци завапише Господу, и Господ им подиже избавитеља да их избави – Готонила, сина Кенезовог, млађег брата Халезовог.

¹⁰ Дух Господњи се спустио на њега, па је постао судија Израиљу. Отишао је у бој и Господ му је предао у руке Хусан-Рисатајима, цара араамског.

¹¹ Тако је земља била мирна четрдесет година.

Аод

Кад је Готонило, син Кенезов, умро,

¹² Израиљци су поново почели да чине оно што је зло у очима Господњим. Зато је Господ дозволио Еглону, цару моавском да надјача Израиља, због тога што су чинили оно што је зло у очима Господњим.

¹³ Он је сабрао Амонце и Амаличане, па је ударио на Израиљ и заузео Град палми*.

¹⁴ Израиљци су служили Еглону, цару моавском, осамнаест година.

¹⁵ Израиљци завапише Господу и он им подиже избавитеља, Аода, сина Гире, Венијаминовца, левака. Израиљци пошаљу по њему данак Еглону, цару моавском.

¹⁶ Аод начини себи двосекли бодеж, лакат дужине, припаше га уз десни бок под свој огртач,

¹⁷ и донесе данак Еглону, цару моавском. А Еглон је био веома дебео човек.

¹⁸ Кад је предао данак, Аод је отпремио људе који су носили данак,

¹⁹ а он сам се вратио од кипова што су код Галгала. Рекао је: „Имам за тебе тајну поруку, о, царе.“

Цар рече: „Тише!“ Сви се дворани који су били с њим повукоше.

* **3:13** Јерихон.

²⁰ Кад је Аод дошао пред њега, Еглон је седео сам у горњој, хладовитој соби. Аод рече: „Имам поруку од Бога за тебе.“ Еглон на то устаде са столице.

²¹ Тада Аод посегну левом руком и потеже бодеж с десног бока, па га зари у Еглонов стомак.

²² Дршка уђе у сало заједно са сечивом, а сало се склопи над дршком. Аод није извукао бодеж из сала, тако да је нечист излазила из стомака.

²³ Аод изађе кроз трем, затвори за собом врата горње собе и закључа их.

²⁴ Кад је отишао, дошле су Еглонове слуге. Видевши да су врата горње собе закључана, рекли су: „Он је јамачно у хладовитој соби ради нужде.“

²⁵ Дуго су чекали, а онда су се забринули видевши да не отвара врата. Отворе они врата, а оно, њихов господар лежи мртав на земљи.

²⁶ Док су они били у недоумици, Аод је побегао; прошао је кипове и побегао у Сеират.

²⁷ Чим је дошао, затрубио је у рог на Јефремовој гори. Израиљци сиђу с горе, с њим на челу.

²⁸ Аод им рече: „Крените за мном, јер вам је Господ предао у руке ваше непријатеље, Моавце!“ Они крену за њим и заузму газове на Јордану код Моава. Никога нису пуштали да пређе.

²⁹ Том приликом су побили око десет хиљада Моаваца, све срчаних и храбрих људи. Ниједан од њих није умакао.

³⁰ Тог дана је Моав потпао под власт Израиља, и земља је била мирна осамдесет година.

Самегар

³¹ После њега је био Самегар, син Анатов. Он је побио шест стотина Филистејаца волујским останом и тако избавио Израиља.

4

Девора

¹ Али кад је Аод умро, Израиљци наставише да чине оно што је зло у очима Господњим.

² Тада их је Господ предао у руке Јавина, цара хананског, који је владао у Асору. Заповедник његове војске био је Сисера, који је живео у Аросет-Гојиму.

³ Израиљци завапише Господу, јер је Јавин имао девет стотина гвоздених бојних кола, те је окрутно тлачио Израиљце двадесет година.

⁴ У то време је у Израиљу судила пророчица Девора, жена Лапидотова.

⁵ Она је обичавала да седи под Деворином палмом између Раме и Ветиља у Јефремовој гори. Израиљци су долазили к њој горе, да им дели правду.

⁶ Она је послала по Варака, сина Авиноамовог, из Кедеса Нефталимовог, и рекла му: „Није ли Господ, Бог Израиљев, заповедио: 'Иди, узићи на гору Тавор, и поведи са собом десет хиљада људи из Нефталимовог и Завулоновог племена?’

⁷ Ја ћу да намамим к теби Сисеру, заповедника Јавинове војске, на поток Кисон, с његовим бојним колима и његовим мноштвом, и предаћу га у твоје руке.“

⁸ Варак јој одговори: „Ићи ћу ако ти поћеш са мном; ако не поћеш са мном, нећу ићи.“

⁹ Она одговори: „Заиста ћу поћи с тобом, али на путу на који идеш, слава неће припасти теби; Господ ће предати Сисеру у руке једне жене.“ Девора устаде и оде са Вараком у Кедес.

¹⁰ Варак позва Завулоново и Нефталимово племе у Кедес. Десет хиљада људи је ишло за њим; и Девора је пошла горе с њим.

11 А Хевер Кенејац био се одвојио од осталих Кенејаца, од синова Ховава, Мојсијевог таста, и разапео себи шатор код храста у Цананиму недалеко од Кедеса.

12 Сисери је било јављено да се Варак, син Авиноамов, попео на гору Тавор.

13 Сисера је сазвао сва своја бојна кола – девет стотина гвоздених кола – и сав народ са њим из Аросет-Гојима код потока Кисона.

14 Девора рече Вараку: „На ноге! Ово је дан у који је Господ предао Сисеру у твоје руке. Не ступа ли Господ пред тобом?“ Варак сиђе с горе Тавор а за њим десет хиљада људи.

15 Господ је довео у пометњу Сисеру, сва његова бојна кола и сав његов табор пред Вараковим мачем. Сисера је сишао с бојних кола и дао се пешке у бег.

16 Варак је гонио бојна кола и војску све до Аросет-Гојима. Сви су Сисерини војници изгинули од оштрице мача; ниједан није преживео.

17 А Сисера је побегао у шатор Јаиле, жене Хевера Кенејца, јер је између Јавина, цара асорског, и дома Хевера Кенејца владао мир.

18 Јаила је изашла у сусрет Сисери и рекла му: „Сврати, мој Господару, сврати к мени. Не бој се!“ Сисера сврати к њој у шатор, а она га заогрне покривачем.

19 Сисера јој рече: „Дај ми да попијем мало воде; жедан сам.“ Она отвори мешину с млеком, да му да пије и покрије га.

20 Он јој рече: „Стани на улаз од шатора; ако неко дође и пита: 'Има ли кога унутра', ти реци: 'Нема.'“

21 Изморен, Сисера заспи. Тада Јаила, жена Хеверова, узе шаторски колац и маљ у руку, тихо му приђе, и заби му клин у слепоочницу. Клин прође све до земље, и Сисера умре.

22 У међувремену, дође Варак гонећи Сисеру. Јаила му изађе у сусрет и рече му: „Дођи да ти покажем човека кога тражиш.“ Он дође к њој, а оно, Сисера лежи мртав, с шаторским коцем у слепоочници.

23 Тог дана је Господ покорио Јавина, цара хананског, пред Израиљцима.

24 Рука Израиљца је све теже и теже притискала Јавина, цара хананског, док га није докрајчила.

5

Деворина песма

1 Тог дана су Девора и Варак, син Авиноамов, испевали песму:

2 „Зато што су вође израиљске на чело ступиле,
зато што се народ вољно одазвао – благосиљајте
Господа!

3 Чујте, цареви, слушајте, владари!
Запевају Господу, испевају песму Господу, Богу
Израиљеву.

4 Кад си силазио са Сира, Господе,
кад си ступао са поља едомских,
земља се тресла, небеса су пљуштала,
облаци су водом запљуштали.

5 Горе су се тресле* пред Господом,
пред Господом синајским, Богом Израиљевим.

6 У дане Самегара, сина Анатова, у дане Јаиле,
путеви су опустели, те су путници
ходали по стазама кривудавим.

7 Села израиљска опустеше,
док не усташ ја, Девора, док не усташ

* 5:5 Овако је према Септуагинти, Таргуму и сиријском рукопису.

- да Израилу будем мајка.
- ⁸ Кад су богове нове бирали,
рат им стиже на градске капије.
Зар се штит видео у Израилу,
или копље међу четрдесет хиљада?
- ⁹ Срце је моје уз вође Израилеве,
и уз оне што се вољно одазваше.
Благосиљајте Господа!
- ¹⁰ Ви што јашете беле магарице,
и седите на простиркама,
ви што путевима ходите,
разаберите
- ¹¹ глас певача код бунара.
Тамо они поју о праведним делима Господњим,
о праведним делима његових мештана у
Израилу.
- Тада народ Господњи сиђе к вратима.
- ¹² Пробуди се, пробуди, Деворо,
пробуди се и песму запевај!
Устани, Вараче, и робље поведи,
ти сине Авиноамов!
- ¹³ Шачица је моћни народ надвладала,
народ се Господњи сабрао к мени на моћне.
- ¹⁴ Од Јефрема изађоше они што поникоше међу
Амаличанима,
за тобом је Венијамин с твојим мноштвима,
од Махира су изашли заповедници,
а од Завулоне они што штап писарски носе.
- ¹⁵ Кнезови су Исахарови са Девором,
Исахар се за Вараком у долину сјурио,
у стопу га је верно пратио.
Међу четама Рувимовим,
дуго се на одлуку накањују.

- 16 Зашто седиш међу торовима?
Да чујеш како дозивају стада?
Међу четама Рувимовим,
дуго се на одлуку накањују.
- 17 Галад почива с оне стране Јордана;
а што Дан још седи у лађама?
Асир седи уз обалу морску,
мирно живи у својим лукама.
- 18 Завулон је народ што се наругао смрти,
као и Нефталим са поља високих.
- 19 Цареви су дошли и ратовали,
у бој ступише цареви ханански
код Танаха, крај вода мегидских,
ал' се плена – сребра не домогоше.
- 20 С неба су звезде ратовале,
са својих су стаза са Сисером ратовале.
- 21 Однесе их поток Кисон, поток древни, поток Кисон.
Ступај смело, душо моја!
- 22 Копита су тад коњска затутњала,
у галоп, у галоп ударише пастуви.
- 23 'Проклињите Мероз!' – рече Анђео Господњи.
'Љуто проклињите његове мештане,
јер не притекоше у помоћ Господу,
не помогоше Господу против моћних.'
- 24 Благословена нек је Јаила међу женама,
жена Хевера Кенејца,
благословенија нек је од свих жена шатора.
- 25 Кад је тражио воде, млека му нали,
у зделу кнежевску масла му даде.
- 26 Левицом се машила за колац,
а десницом за маљ ковачки,
па удари Сисеру и главу му смрска,

- здоби му, проби му слепоочнице.
- 27 Код њених ногу сави се и паде,
пружио се подно њених ногу,
где се сави, тамо мртав паде.
- 28 Сисерина мајка кроз прозор погледава,
кроз решетку она са сузама збори:
'Зашто му кола још не пристижу?
Зашто топот кола његових касни?'
- 29 Најмудрија јој одговара дворкиња,
самој себи она одговара:
- 30 'Плен су нашли, па га сада деле,
по девојку, па и две на ратника,
бојено и исткано за плен Сисери,
бојено и исткано, то му је плен,
за вратове оних који плене.'
- 31 Тако нек пропадну сви твоји душмани, Господе,
као сунце у пуном сјају нека сину који тебе воле!"
Земља је била мирна четрдесет година.

6

Гедеон

1 Израиљци су опет чинили што је зло у очима Господњим. Зато их је Господ предао у руке Мадијанаца на седам година.

2 Пошто је мадијанска рука тешко притисла Израиљ, Израиљци су пред најездом Мадијанаца правили склоништа, пећине и утврђења у горама.

3 Кад год су Израиљци сејали, тамо би се пењали Мадијанци, Амаличани и источни народи, и нападали их.

4 Подигли би себи табор наспрам њих и уништавали урод земље све до Газе. Ништа нису

остављали Израиљу да преживи, ни овце, ни вола, ни магарца.

⁵ Јер, кад би се појавили са својим стадима и подизали своје шаторе, стуштили би се као велики рој скакаваца; њима и њиховим камилама није било броја. Улазили су у земљу да је пустоше.

⁶ Тако је Мадиган довео Израиљ до крајње беде. Тада су Израиљци завапили Господу.

⁷ Кад су Израиљци завапили Господу због Мадигана,

⁸ Господ је послао Израиљцима једног пророка. Он им рече: „Говори Господ, Бог Израиљев: 'Ја сам вас извео из Египта и одвео вас из куће ропства.

⁹ Ја сам вас избавио из руку Египћана и из руку свих ваших тлачитеља. Истерао сам их пред вама и дао вам њихову земљу.

¹⁰ Рекао сам вам: ја сам Господ, Бог ваш. Не служите боговима Аморејаца у чијој земљи живите. Али ви нисте били послушни моме гласу.”

¹¹ Анђео Господњи дође и седе под храстом код Офре, који припада Јоасу, потомку Авиезерову. Његов син Гедеон је вршио пшеницу у винској муљари да би је сачувао од Мадиганаца.

¹² Анђео Господњи му се указао и рекао: „Господ с тобом, силни ратниче!”

¹³ Гедеон му одговори: „Опрости, господару, али ако је Господ с нама, зашто нас је снашло све ово? И где су сва она његова чуда о којима су нам причали наши преци? Говорили су: 'Зар нас није Господ извео горе из Египта?' Зашто нас је онда Господ напустио и предао нас у руке Мадиганаца?”

¹⁴ Господ се окренуо према њему и рекао му: „Иди с том силом у себи и избавићеш Израиља из мадијанских руку. Зар те не шаљем ја?”

¹⁵ Гедеон му одговори: „Опрости, Господе, али како ћу ја да избавим Израиља? Мој род је најнезнатнији у Манасијином племену, а ја сам најмлађи у дому мога оца.“

¹⁶ Господ му рече: „Ја ћу бити с тобом, па ћеш потући Мадијанце као једног човека.“

¹⁷ Гедеон му рече: „Ако сам нашао наклоност у твојим очима, дај ми неки знак да ти говориш са мном.“

¹⁸ Молим те, немој да одеш одавде док се не вратим к теби. Ја ћу донети дар и положити га пред тобом.“

Господ одговори: „Остаћу овде док се не вратиш.“

¹⁹ Гедеон је отишао, зготовио јаре, и испекао бесквасне хлебове од једне ефе* брашна. Месо је ставио у кошару, а супу налио у лонац, па је све то донео под храст и поставио.

²⁰ Анђео Божији му рече: „Узми месо и бесквасне хлебове, стави их на ову стену, а супу пролиј.“ Гедеон учини тако.

²¹ Анђео Господњи испружи штап који му је био у руци и врхом дотаче месо и бесквасне хлебове. Тада из стене плану огањ и спали месо и бесквасне хлебове. Анђео Господњи несташе пред његовим очима.

²² Када је Гедеон видео да је то био Анђео Господњи, он рече: „Јао мени, Господе Боже, јер сам видео Анђела Господњег лицем у лице!“

²³ Господ му рече: „Мир с тобом! Не бој се, нећеш умрети.“

²⁴ Ту је Гедеон подигао жртвеник Господу и назвао га „Господ-Мир“. Жртвеник и дан данас стоји у Офри Авиезеровој.

* **6:19** Око 16 kg.

25 Исте ноћи Господ рече Гедеону: „Узми вола свога оца, оног вола од седам година и поруши Валов жртвеник који је у власништву твога оца, и посеци Аштартин стуб до њега.

26 На врху те узвишице подигни жртвеник Господу, Богу своме, слажући камење ред по ред. Затим узми оног вола и принеси га на жртву свеспалницу на дрвима од Аштартиног стуба који ћеш посећи.“

27 Гедеон је повео десет људи од својих слугу и урадио како му је рекао Господ. Али како се плашио своје породице и људи из града да то уради дању, урадио је то ноћу.

28 Кад су људи устали ујутру, имали су шта да виде: Валов жртвеник срушен, Аштартин стуб посечен, а во принесен на жртву свеспалницу на новосаграђеном жртвенику.

29 Људи су питали једни друге: „Ко је ово учинио?“

Кад су истражили и испитали, рекли су: „То је учинио Гедеон, Иоасов син.“

30 Грађани рекоше Иоасу: „Изведи свог сина да буде погубљен зато што је срушио Валов жртвеник и посекао Аштартин стуб.“

31 Али Иоас рече свима који су устали против њега: „Зар ћете ви бранити Валов случај? Зар ћете га ви избавити? Ко брани Вала биће мртав до следећег јутра. Ако је Вал Бог, нека се сам брани, будући да је његов жртвеник срушен.“

32 Тог дана су Гедеона прозвали Јеровал, што значи: „Нека Вал поведе спор против њега што му је срушио жртвеник.“

33 Сви Мадијанци, Амаличани и источни народи били су удружили снаге, па су прешли преко Јордана и утаборили се у језраелској долини.

³⁴ Тада се Дух Господњи спусти на Гедеона, те он затруби у рог и позва Авиезеров род да крене за њим.

³⁵ Послао је гласнике и свима из Манасијиног племена, и позвао их да крену за њим. Затим је послао гласнике Асировом, Завулоновом и Нефталимовом племену, па су им они пошли горе у сусрет.

³⁶ Гедеон рече Богу: „Ако хоћеш да мојом руком избавиш Израиљ, као што си обећао,

³⁷ ево, ставићу на гумно овчје руно. Буде ли росе само на руно, а сва земља буде сува, онда ћу знати да ћеш избавити Израиљ мојом руком, као што си обећао.“

³⁸ Тако је и било. Гедеон устане ујутро и исцеди из руна росу – пуну посуду воде.

³⁹ Гедеон рече Богу: „Немој се гневити на мене што ти се обраћам још једном. Дозволи ми још само једном да покушам с руном: нека само руно буде суво, а по свој земљи нека буде роса.“

⁴⁰ Бог учини тако исте ноћи: само је руно било суво, док је по свој земљи била роса.

7

Гедеон поражава Мадиијанце

¹ Порани Јеровал, то јест, Гедеон, и сав народ који је био с њим утабори се код Ен-Арода. Мадиијански табор је био северно од његовог, у долини подно брда Море.

² Господ рече Гедеону: „Сувише је народа с тобом да бих предао Мадиијанце у њихове руке; иначе би Израиљ могао да се хвали на мој рачун, говорећи: 'Моја ме је рука спасла.'“

³ Зато објави народу: 'Ко се плаши и дрхти, нека напусти галадску гору и нека се врати.'“ Вратило се двадесет две хиљаде људи. Остало је десет хиљада.

⁴ Господ рече Гедеону: „Још је сувише народа. Сиђи с народом на воду, а ја ћу их искушати тамо за тебе. За кога ти кажем: 'Нека овај пође с тобом', тај нека пође с тобом. А за кога ти кажем: 'Овај нека не пође са тобом', тај нека не пође.“

⁵ Гедеон сиђе са народом на воду. Тада Господ рече Гедеону: „Одвој на једну страну све оне који лапћу воду језиком, као што пас лапће, од оних који клече на коленима док пију.“

⁶ Оних који су лаптали приносећи воду к устима било је три стотине. Сав остали народ је клечао на коленима док је пио воду.

⁷ Господ рече Гедеону: „Избавићу вас са ових три стотине који су лаптали. Мадијанце ћу предати у твоје руке. Сав остали народ нека се врати, сваки у своје место.“

⁸ Они што су остали преузели су храну и рогове од народа, а онда је Гедеон послао све Израиљце у њихове шаторе. Задржао је само њих три стотине.

Мадијански табор је био испод њега у долини.

⁹ Те ноћи му Господ рече: „Устани, сиђи у табор, јер сам ти га предао у руке.

¹⁰ Али ако се бојиш да сиђеш у бој, сиђи у табор ти и твој слуга, Фура.

¹¹ Слушај шта говоре. После тога ћеш се охрабрити, те ћеш сићи и напасти табор.“ Гедеон сиђе са својим слугом Фуром до војних редова на ободу табора.

¹² А Мадијанци, Амаличани и сви источни народи били су прекрили долину као велико мноштво скакаваца. Њиховим камилама није било броја; било их је као песка на морској обали.

¹³ Гедеон је стигао тамо баш кад је један човек причао своме другу свој сан. Говорио је: „Ево, ово је сан који сам уснио: видео сам погачу јечменог хлеба

како се котрља у мадијански табор. Кад је дошла до једног шатора и ударила га, шатор се преврнуо и пао.“

¹⁴ Његов друг му одговори: „То није ништа друго него ли мач Гедеона, сина Јоасова, Израилца. Бог је у његове руке предао Мадијанце и сав табор.“

¹⁵ Кад је Гедеон чуо како је онај испричао сан и како га је други протумачио, поклонио се Богу и вратио се у израилски табор. Онда је рекао: „Устајте, јер је Господ предао у ваше руке мадијански табор!“

¹⁶ Тих три стотине људи је поделио у три чете и сваком је у руке дао по један рог, празан крчаг и бакљу. Бакље су биле у крчазима.

¹⁷ „Гледајте мене – рече им – и радите што и ја. Кад дођем до руба табора, радите оно што ја радим.

¹⁸ Кад ја затрубим у рог и сви они који буду са мном, онда и ви затрубите у рокове свуда око табора и кличите: 'За Господа и Гедеона!'"

¹⁹ Гедеон је дошао са стотином људи за собом на руб табора, при почетку поноћне страже. Смена страже је тек била извршена.

²⁰ Тада су затрубили у рокове и разбили крчаге које су имали у рукама. Тако су све три чете затрубиле у рокове и разбиле крчаге. Носећи бакље у левој руци, а рокове да трубе у десној, клицали су: „Мач за Господа и Гедеона!“

²¹ Сваки човек је остао да стоји на свом месту око табора, док се сав табор дао у бег. Мадијанци су вичући стали да беже.

²² Кад су оних три стотине затрубили у рокове, Господ је учинио да Мадијанци у целом табору окрену мачеве једни на друге. Војска побеже све до Вет-Асете, у правцу Серере, до обале Авел-Меоле код Тавата.

²³ Тада су се сабрали Израиљци из Нефталимовог, Асировог и целог Манасијиног племена и кренули у потеру за Мадијанцима.

²⁴ Гедеон је послао гласнике по целој Јефремовој гори поручујући: „Сиђите да пресретнете Мадијанце. Одсеците им газове на Јордану код Витваре.“

Сви су се Јефремовци сабрали и заузели газове на Јордану до Витваре.

²⁵ Они су ухватили два мадијанска кнеза, Орива и Зива. Орива су убили код Оривове стене а Зива код Зивове муљаре. Потом су се дали у потеру за Мадијанцима. А Оривову и Зивову главу су донели Гедеону преко Јордана.

8

Завеј и Салман

¹ Јефремовци рекоше Гедеону: „Зашто си нам то учинио? Зашто нас ниси позвао када си пошао у бој против Мадијанаца?“ Жестоко су га укорили.

² Гедеон им одговори: „Зар се оно што сам ја урадио може мерити са оним што сте ви урадили? Није ли Јефремово пабирчење боље од Авиезерове бербе?“

³ Бог је предао у ваше руке мадијанске кнезове, Орива и Зива. Може ли се поредити оно што сам ја учинио са вашим делом?“ Ове речи су стишале њихов гнев према њему.

⁴ Гедеон је дошао до Јордана и прешао га. Још увек су били у потери, али су и он и три стотине људи са њим били уморни.

⁵ Гедеон рече становницима Сокота: „Дајте неколико хлебова народу који иде за мном, јер су уморни. Ја гоним Зевеја и Салмана, мадијанске цареве.“

⁶ Сокотски главари му одговорише: „Јесу ли Зевеј и Салман већ у твојој руци, па да дамо хлеба твојој војсци?“

⁷ Гедеон им рече: „У реду! Кад ми Господ преда у руке Зевеја и Салмана искидаћу вам месо пустињским трњем и драчем.“

⁸ Одатле је отишао у Фануил, па је и њима рекао исто. Међутим, људи из Фануила су му одговорили као што су му одговорили они из Сокота.

⁹ Гедеон је рекао Фануилцима: „Кад се вратим у миру, срушићу ову кулу.“

¹⁰ А Зевеј и Салман су били у Каркору са својом војском од око петнаест хиљада. То је све што је било остало од све војске источних народа; погинуло је стотину двадесет хиљада људи наоружаних мачем.

¹¹ Гедеон оде горе путем којим пролазе они што живе под шаторима, источно од Новаха и Јогвеје, и нападне табор док је табор био спокојан.

¹² Два мадијанска цара, Зевеј и Салман, побегоше, али их је Гедеон гонио и ухватио. Сву војску им је уплашио.

¹³ Након битке се Гедеон, син Јоасов, вратио преко Херешке узвишице.

¹⁴ Ухватио је неког момка из Сокота, па га је испитивао. Момак му је пописао имена сокотских главара и старешина, њих седамдесет седам.

¹⁵ Гедеон је отишао к становницима Сокота и рекао: „Ево Зевеја и Салмона због којих сте ми се наругали, говорећи: 'Јесу ли Зевеј и Салман већ у твојој руци, па да дамо хлеба твојој измореној војсци?'“

¹⁶ Онда је узео градске старешине, па их је ишибао пустињским трњем и драчем. Тако је научио памети становнике Сокота.

¹⁷ Фануилску кулу је срушио, а становнике града побио.

18 Затим рече Зевеју и Салману: „Како су изгледали људи које сте побили на Тавору?“ „Били су налик теби – одговорише. Сваки је изгледао као царев син.“

19 Гедеон рече: „То су била моја браћа, синови моје мајке. Тако ми Господа, да сте им поштедели живот, не бих вас убио.“

20 Онда рече Јетеру, своме првенцу: „Устани и убиј их!“ Али момчић није потегао мач; плашио се. Био је, наиме, још дечак.

21 Зевеј и Салман рекоше: „Устани ти и убиј нас, јер какав је човек, таква му је и снага.“ Гедеон устаде и поби Зевеја и Салмана. Онда је узео месечиће коју су висили око врата њихових камила.

Гедеонов ефод

22 Тада му Израиљци рекоше: „Владај над нама, ти, твој син и твој унук, јер си нас избавио из мадијанске руке!“

23 Гедеон им одговори: „Ја нећу да владам над вама, а ни мој син неће владати над вама. Господ ће владати над вама.“

24 Гедеон настави: „Ипак, тражићу од вас једно: нека ми свако од вас да по један прстен од свог плена.“ Поражени су носили златне прстенове, јер су били Исмаиљци.

25 Они одговоре: „Радо ћемо дати!“ Прострли су један огртач, па је сваки човек бацио тамо по један прстен од свога плена.

26 Тежина златних прстенова које је Гедеон тражио износила је хиљаду седам стотина шекела злата*, не рачунајући месечиће, ланчиће, скерлетну одећу коју су носили мадијански цареви, и привеске који су висили о вратовима њихових камила.

* 8:26 Око 20 kg.

²⁷ Од њих је Гедеон направио ефод и поставио га у своме граду, Офри. Сав се Израиљ повео за њим, и тако се одао блуду идолопоклонства. То је била замка за Гедеона и његов дом.

Гедеонова смрт

²⁸ Тако су Мадијанци били понижени пред Израиљцима и нису више дизали главу. Земља је била мирна четрдесет година, докле год је Гедеон живео.

²⁹ А Јеровал, син Јоасов, оде да живи у свом дому.

³⁰ Гедеон је имао седамдесет синова који су потекли од њега, јер је имао много жена.

³¹ Он је имао и једну иночу у Сихему, која му је родила сина. Он му је дао име Авимелех.

³² Гедеон, син Јоасов, умре у дубокој старости. Сахранили су га у гробу Јоаса, његовог оца, у Офри Авиезеровој.

³³ Након Гедеонове смрти Израиљци су се поново одали блуду идолопоклонства, служећи Валима, те су прогласили Вал-Верита за бога.

³⁴ Израиљци се више нису сећали Господа, Бога свога, који их је избавио из руку свих њихових непријатеља унаоколо.

³⁵ Нису више поштовали дом Јеровала – Гедеона, за све добро што је учинио за Израиљ.

9

Авимелех

¹ Авимелех, син Јеровалов, оде у Сихем к браћи своје мајке, и рече њима и целом роду своје мајке:

² „Реците становницима Сихема: 'Шта је боље за вас: да над вама влада седамдесет људи, сви Јеровалови синови, или да над вама влада један човек? Сетите се да сам ја ваше тело и крв.'“

³ Кад су браћа његове мајке пренела све ове речи свим становницима Сихема, њихово срце се приклонило Авимелеху. Говорили су: „Он је наш брат.“

⁴ Тада су му дали седамдесет шекела сребра* из храма Вал-Верита; с тим је Авимелех унајмио неке ништарије и пустолове, који су пошли за њим.

⁵ Затим је отишао у дом свога оца у Офру и побио своју браћу, Јеровалове синове, њих седамдесет, на једном камену. Преживео је само Јеровалов најмлађи син, Јотам, који се сакрио.

⁶ После тога су се окупили сви становници Сихема и Вет-Мила и поставили Авимелеха за цара код хрasta који стоји код Сихема.

⁷ Кад су то јавили Јотаму, он оде, стаде на врх горе Геризима и повика из свег гласа: „Послушајте ме, мештани Сихема, тако вас чуо Бог!

⁸ Пошла једном стабла да помажу цара који ће владати над њима. Рекли су маслини: 'Владај над нама.'

⁹ Маслина им одговори: 'Зар да се одрекнем своје масноће, којом се чини част боговима и људима, да бих се њихала над другим дрвећем?'

¹⁰ Стабла рекоше смокви: 'Дођи и владај над нама.'

¹¹ Смоква им одговори: 'Зар да се одрекнем своје слаткоће и свог изврсног плода, да бих се њихала над другим дрвећем?'

¹² Стабла рекоше лози: 'Дођи и владај над нама.'

¹³ Али лоза им одговори: 'Зар да се одрекнем свога вина које весели богове и људе, да бих се њихала над дрвећем?'

¹⁴ А сва стабла рекоше трну: 'Дођи и владај над нама.'

* **9:4** Око 800 gr.

15 Трн одговори стаблима: 'Ако заиста хоћете да ме помажете за цара над вама, дођите и склоните се у мој хлад. А ако нећете, нека плане огањ из трна и спали кедрове ливанске.'

16 Јесте ли, дакле, поступили часно и савесно кад сте зацарили Авимелеха? Јесте ли добро поступили према Јеровалу и његовом дому? Јесте ли му право учинили након свега што је учинио за вас?

17 Мој је отац ратовао за вас доведши свој живот у опасност, те вас избавио из руке мадијанске,

18 а ви сте данас устали против куће мога оца и побили његове синове, седамдесет људи на једном камену, и поставили Авимелеха, сина слушкиње, за цара над мештанима Сихема, јер вам је брат.

19 Ако сте поступили часно и савесно према Јеровалу и његовом дому, онда се радујте с Авимелехом, и он нека се радује с вама.

20 А ако нисте, нека плане огањ из Авимелеха и спали мештане Сихема и Вет-Мила, и нека плане огањ из мештана Сихема и Вет-Мила и спали Авимелеха.“

21 Тада Јотам побеже. Пошто је утекао, отишао је у Вир и тамо се настанио, како би се склонио од свога брата Авимелеха.

Побуна Сихемљана против Авимелеха

22 Авимелех је владао над Израиљем три године.

23 Али Бог унесе зао дух између Авимелеха и мештана Сихема, који нису били одани Авимелеху.

24 То је било због тога да се освети злочин почињен над седамдесеторицом Јеровалових синова и да њихова крв падне на Авимелеха, њиховог брата, који их је побио, као и на мештане Сихема који су му помогли да побије своју браћу.

²⁵ Мештани Сихема су ради њега постављали заседе по горским врховима и пљачкали сваког ко је поред њих пролазио путем. То је било јављено Авимелеху.

²⁶ Тада је у Сихем дошао Гал, син Еведов, са својом браћом, који је задобио поверење мештана Сихема.

²⁷ Изађу они у поље и оберу своје винограде. Кад су измуљали грозђе, уприличили су славље; отишли су у храм својих богова, где су јели, пили и проклињали Авимелеха.

²⁸ Тада Гал, син Еведов, рече: „Ко је Авимелех да бисмо му ми, Сихемљани, служили? Зар не би требало да Јеровалов син и његов надгледник Зевул служе људима Емора, оца Сихемова?! Зашто да служимо Авимелеху?

²⁹ Да је овај народ у мојој власти, ја бих свргнуо Авимелеха! Рекао бих му: 'Скупи сву своју војску и изађи у бој!'"

³⁰ Кад је Зевул, градски главар, чуо речи Гала, сина Еведовог, разгневио се.

³¹ Тајно је послао гласнике Авимелеху поручивши: „Ено, Гал, син Еведов, и његова браћа, дошли у Сихем и буне град против тебе.

³² Зато устани ноћу, ти и народ који је с тобом, и постави заседу у пољу.

³³ Ујутро, чим гране сунце, дигни се и навали на град. Кад Гал изађе пред тебе са народом који је с њим, чини с њим шта год хоћеш.“

³⁴ Устане Авимелех ноћу, и сав народ с њим, и поставе заседу око Сихема у четири чете.

³⁵ Чим је Гал, син Еведов, изашао и стао код улаза градских врата, Авимелех устане из заседе са народом који је био с њим.

³⁶ Гал је приметио људе, па је рекао Зевулу: „Гле, неки људи силазе с горских врхова.“

Зевул му рече: „То су сенке са гора, па ти се чини као да су људи.“

³⁷ Гал опет рече: „Ево, људи силазе с виса, а једна чета долази из правца Чаробњаковог храста.“

³⁸ Зевул му рече: „Где ти је сад језик? Говорио си: 'Ко је Авимелех да бисмо му служили?' Нису ли то људи које си презирао? Хајде сад, изађи и ратуј с њим!“

³⁹ Гал изађе предводећи становнике Сихема и ступи у бој са Авимелехом.

⁴⁰ Међутим, Авимелех је потерао Гала у бег, те је овај побегао. Много људи је изгинуло све до врата.

⁴¹ Авимелех је живео у Аруми, а Зевул је протерао Гала и његову браћу из Сихема.

⁴² Следећег дана је народ изашао у поље, и то је било јављено Авимелеху.

⁴³ Авимелех поведе људе, подели их у три чете и постави заседу у пољу. Видевши да народ излази из града, навалио је на њих и побио их.

⁴⁴ Онда Авимелех и чете које су биле с њим навале на улаз од градских врата, а две чете нападно све који су били у пољу и побију их.

⁴⁵ Авимелех је ратовао против града целог тог дана. Након што је освојио град, побио је људе који су били у њему. А град је разорио и посуо га сољу.

⁴⁶ То су чули сви становници у сихемској кули, па су отишли у склониште храма Ел-Верита.

⁴⁷ Кад су јавили Авимелеху да су сви становници у сихемској кули окупили тамо,

⁴⁸ Авимелех се попне на гору Салмон, он и сви људи с њим, узме секиру у руке и насече грања, па понесе на раменима. Онда рече људима с њим: „Што сте видели да сам ја урадио, брзо урадите и ви.“

⁴⁹ Сваки човек је одсекао по грану, па су пошли за Авимелехом. Грање су ставили на склониште и запалили ватру над онима унутра. Тако су изгинули сви људи из сихемске куле, око хиљаду мушкараца и жена.

⁵⁰ Авимелех оде у Тевес. Тамо се утаборио и заузео град.

⁵¹ Али усред града се налазила јака кула. Тамо су побегли сви мушкарци и жене – сви становници града – затворили се, и попели се на кров куле.

⁵² Авимелех је доспео до куле и напао је. Када се приближио вратима куле да је запали,

⁵³ нека жена баци млински камен Авимелеху на главу и сломи му лобању.

⁵⁴ Он брзо позва момка који му је носио оружје и рече му: „Извади свој мач у убиј ме, да не причају о мени: ”Жена га је убила.”“ Његов момак га је пробо и тако је умро.

⁵⁵ Кад су Израиљци видели да је Авимелех мртав, сваки се вратио у своје место.

⁵⁶ Тако је Бог узвратио Авимелеху за његов злочин који је починио над својим оцем побивши седамдесеторицу своје браће.

⁵⁷ А Бог је свалио сваки злочин људи из Сихема на њихову главу. Тако их је стигла клетва Јотама, сина Јеровалова.

10

Тола

¹ После Авимелеха појавио се Тола, син Фуве, син Додов, из Исахаровог племена, да избави Израиљ. Живео је у Самиру, у Јефремовој гори.

² Он је био судија Израиљу двадесет три године. Кад је умро, сахранили су га у Самиру.

Јаир

³ После њега појавио се Јаир, Галађанин. Он је био судија Израиљу двадесет две године.

⁴ Он је имао тридесет синова који су јахали тридесет магараца и владали над тридесет места. Она се по њима зову Јаирова села све до данас, а налазе се у земљи галадској.

⁵ Кад је Јаир умро, сахранили су га у Камону.

Израиљево отпадништво и покајање

⁶ Израиљци су опет чинили што је зло у очима Господњим. Служили су Валима и Аштартима, и боговима Арама, и боговима Сидона, и боговима Моава, и боговима Амонаца, и боговима Филистејаца. Оставили су Господа и нису му више служили.

⁷ Зато је Господ плануо гневом на Израиља, и предао их у руке Филистејаца и Амонаца,

⁸ који су од оне године сатирали и тлачили Израиљце. Осамнаест година су тлачили све Израиљце с оне стране Јордана, у земљи Аморејаца, која је у Галаду.

⁹ А онда су Амонци прешли преко Јордана да ратују против Јуде и Венијамина, и дома Јефремовог. Израиљ се нашао у великој невољи.

¹⁰ Тада су Израиљци завапили Господу говорећи: „Згрешили смо против тебе, јер смо напустили нашег Бога и служили Валима.“

¹¹ Господ рече Израиљцима: „Нисам ли вас избављао од Египћана, Аморејаца, Амонаца, Филистејаца,

¹² Сидонаца, Амаличана и Маонаца,* који су вас тлачили? Ви сте и тада завапили к мени, а ја сам вас избавио из њихових руку.

* **10:12** Септуагинта преводи *Мадјјанаца*.

¹³ Али ви сте ме оставили и служили другим боговима; зато вас нећу више избављати од њих.

¹⁴ Идите и вапите боговима које сте изабрали себи. Нека вас они избаве у часу ваше невоље!“

¹⁵ Израиљци рекоше Господу: „Згрешили смо! Чини с нама што ти драго, само нас избави данас.“

¹⁶ Тада су уклонили стране богове из своје средине, па су служили Господу, који није више могао да трпи Израиљеву муку.

¹⁷ Амонци су се сабрали, и утаборили код Галада. А Израиљци су се сабрали и утаборили код Миспе.

¹⁸ Народ и главари галадски рекоше један другом: „Нека човек који први крене у бој против Амонаца буде главар свим становницима Галада.“

11

Јефтај

¹ Јефтај, Галађанин, је био силни ратник. Био је син блуднице, а Галад му је био отац.

² Али Галаду је његова жена родила синове. Кад су одрасли, они су отерали Јефтаја с речима: „Ти немаш наследства у дому нашег оца јер си син друге жене.“

³ Јефтај је побегао од своје браће и населио се у земљи Тов. Ту су се неке ништарије окупиле око њега, па су с њим пљачкале.

⁴ Након извесног времена, Амон је заратио против Израиља.

⁵ Кад су Амонци заратили против Израиља, старешине галадске дођу да врате Јефтаја из земље Тов.

⁶ Рекли су Јефтају: „Дођи и буди нам војвода, да ратујемо против Амонаца.“

⁷ Јефтај одговори старешинама галадским: „Нисте ли ме ви мрзели и отерали ме из дома мога оца? Зашто долазите к мени сад кад сте у невољи?“

⁸ Старешине Галада рекоше Јефтају: „Зато смо се сада вратили к теби. Ако поћеш с нама и ратујеш против Амонаца, бићеш главар нама и свим становницима Галада.“

⁹ Јефтај одговори старешинама Галада: „Ако ме одведете натраг да ратујем против Амонаца, и ако ми их Господ преда, хоћу ли вам бити главар?“

¹⁰ Галадске старешине одговоре Јефтају: „Нека Господ буде сведок међу нама; учинићемо како си рекао.“

¹¹ Јефтај је отишао са старешинама Галада, а народ га је поставио себи за главару и војводу. Јефтај је поновио све своје услове пред Господом у Миспи.

¹² Онда је послао гласнике амонском цару рекавши: „Шта имаш против мене, те си дошао к мени да ратујеш против моје земље?“

¹³ Амонски цар одговори Јефтајевим гласницима: „По изласку из Египта, Израиљ је узео моју земљу од Арнона до Јордана и Јавока. Зато ми је сад врати милом.“

¹⁴ Јефтај је поново послао гласнике амонском цару

¹⁵ и рекао му:

„Овако каже Јефтај: Израиљ није узео ни моавску земљу, ни земљу Амонаца.

¹⁶ По изласку из Египта, Израиљ је ишао кроз пустињу до Црвеног мора и дошао у Кадис.

¹⁷ Израиљ је послао гласнике цару Едома рекавши: 'Дозволи ми да прођем кроз твоју земљу.' Међутим, едомски цар није хтео да га послуша. Послао је гласнике и моавском цару, али ни он није дао свој пристанак. Тако је Израиљ остао у Кадису.

¹⁸ Настављајући пустињом, Израил је заобишао едомску и моавску земљу и дошао источно од моавске земље. Утаборили су се с друге стране Арнона. У моавске пределе нису ступали, јер је Арнон граница Моаву.

¹⁹ Израил је послао гласнике Сихону, аморејском цару, цару Есевона, рекавши му: 'Дозволи нам да прођемо кроз твоју земљу и дођемо на своје одредиште.'

²⁰ Али Сихон није веровао Израилу да хоће само да пређе преко његовог подручја. Сихон је сабрао сву своју војску, утаборио се у Јаси и ступио у рат против Израиља.

²¹ Господ, Бог Израиљев, је предао Сихона и сву његову војску Израилу у руке, те је Израил освојио сву земљу Аморејаца који су живели у тој земљи.

²² Освојили су сву област Аморејаца, од Арнона до Јавока, и од пустиње до Јордана.

²³ Сад кад је Господ, Бог Израиљев, изгнао Аморејце пред својим народом, Израиљем, ти би хтео да нас изгнаш?

²⁴ Зар ти не држиш у поседу оно што ти је дао Хамос, бог твој? Тако ћемо и ми задржати све оно што нам је Господ, Бог наш, дао да освојимо.

²⁵ Да ниси можда бољи од Валака, сина Сефоровог, цара моавског? Да ли се он спорио са Израиљем? Да ли је он ратовао с њима?

²⁶ Кад се Израил пре три стотине година населио у Есевону и његовим насељима, у Ароиру и његовим насељима, и у свим градовима уз Арнон, зашто их тада нисте отели?

²⁷ Нисам ја теби скривио, него ти мени чиниш неправду ратујући против мене. Нека Господ, Судија, данас пресуди између Израиљаца и Амонаца.“

²⁸ Али цар Амонаца се није обазирао на поруку коју

му је Јефтај послао.

²⁹ Тада Дух Господњи сиђе на Јефтаја, те он прође преко подручја Галада и Манасије настављајући преко Миспе галадске, и од Миспе галадске дође на Амонце.

³⁰ Ту се Јефтај заветовао Господу, рекавши: „Ако предаш Амонце у моје руке,

³¹ ко први изађе на врата моје куће да ме дочека кад се вратим у миру од Амонаца, припашће Господу, и тога ћу принети на жртву свеспалницу.“

³² Јефтај оде к Амонцима да ратује против њих и Господ их предаде у његове руке.

³³ Тукао их је од Ароира до Минита, двадесет градова – и до Авел-Керамима. Био је то велики пораз. Тако су Амонци били понижени пред Израиљцима.

³⁴ Кад се Јефтај вратио својој кући у Миспу, у сусрет му изађе његова ћерка играјући уз бубњеве. Она му је била јединица; осим ње није имао других синова и ћерки.

³⁵ Кад ју је Јефтај угледао, раздерао је своју одећу и закукао: „Јао, ћерко моја! У какав си ме јад бацила! Зар баш ти да ми донесеш несрећу! Заветовао сам се Господу и не могу порећи завет.“

³⁶ Она му одговори: „Оче мој, својим устима си се заветовао Господу; учини са мном како си рекао, јер ти је Господ дао да се осветиш својим непријатељима, Амонцима.“

³⁷ Она још рече своме оцу: „Нека ми се дозволи ово: пусти ме на два месеца да идем по горама с мојим другарицама, да оплачем своје девичанство.“

³⁸ Он одговори: „Иди!“ Пустио ју је на два месеца. Она је отишла са својим другарицама и оплакивала своје девичанство на горама.

³⁹ Када су се навршила два месеца, вратила се своме оцу, а он је извршио над њом завет којим се заветовао. И никада није упознала човека.

Отуда обичај у Израиљу

⁴⁰ да сваке године Израиљеве девојке одлазе и оплакују ћерку Јефтаја Галађанина, четири дана у години.

12

Сукоб између Јефремоваца и Галађана

¹ А Јефремовци се сакупе и дођу на север*. Рекли су Јефтају: „Зашто си ишао да ратујеш против Амонаца а да ниси позвао и нас да идемо с тобом? Запалићемо ти кућу над тобом!“

² Јефтај им одговори: „Ја и мој народ смо имали велики спор са Амонцима. И вас сам позвао, али ви нисте дошли да ме избавите из њихових руку.“

³ Кад сам видео да избављење не стиже, ставио сам главу у торбу и пошао на Амонце, а Господ их је предао у моје руке. Зашто сте, дакле, дошли данас да ратујете против мене?“

⁴ Тада је Јефтај сабрао све Галађане и ступио у бој против Јефрема. Галађани су потукли Јефрема, јер су Јефремовци говорили: „Ви сте, Галађани, Јефремови бегунци, који живе усред Јефрема и Манасије.“

⁵ Галађани су пресекли Јефрему газове на Јордану. Кад би неко од Јефремових бегунаца рекао: „Пустите ме да прођем“ – Галађани би га питали: „Јеси ли Јефремовац?“ Кад би овај одговорио: „Нисам“ –

⁶ они би му рекли: „Реци Шиболет†.“ Ако би он рекао: „Сиболет“ – јер није умео да изговори, они

* **12:1** Или: *дођу у Сафон*. † **12:6** Јеврејска именица *Шиболет* значи и *клас*, али значи и *газ*, што се види из овог контекста.

би га зграбили и убили на јорданским газовима. Том приликом погинуло је четрдесет две хиљаде Јефремоваца.

⁷ Јефтај је био судија у Израиљу шест година. Кад је Јефтај Галађанин умро, сахранили су га у једном од галадских градова.

Авесан

⁸ После њега је судија у Израиљу био Авесан из Витлејема.

⁹ Он је имао тридесет синова и тридесет ћерки, које је поудавао на разне стране. И синовима је довео жене са стране. Он је био судија у Израиљу седам година.

¹⁰ Кад је Авесан умро, био је сахрањен у Витлејему.

Елон

¹¹ После њега је судија у Израиљу био Елон Завулонац. Он је судио у Израиљу десет година.

¹² Кад је Елон Завулонац умро, сахранили су га у Ајалону, у земљи Завулоновој.

Авдон

¹³ После њега је судија у Израиљу био Авдон, син Елила Пиратоњанина.

¹⁴ Он је имао четрдесет синова и тридесет унука који су јахали седамдесет магараца. Он је био судија у Израиљу осам година.

¹⁵ Кад је Авдон, син Елила Пиратоњанина умро, био је сахрањен у Фаратону у Јефремовој земљи, у амаличком горју.

13

Самсон

¹ Али Израиљци наставише да чине што је зло у Господњим очима. Зато их је Господ предао у руке Филистејцима за четрдесет година.

² А био је један човек из Сараје, из Дановог племена, по имену Маноје. Његова жена је била нероткиња и није имала деце.

³ Анђео Господњи се указао жени и рекао јој: „Ти си нероткиња и немаш деце, али ћеш затруднети и родити сина.

⁴ Од сада се пази: не пиј вина, ни жестока пића, и не једи ништа што је нечисто.

⁵ Види, затруднећеш и родићеш сина. Нека бритва не прелази преко његове главе, јер ће дечак од мајчине утробе бити назиреј, посвећен Богу. Он ће почети да избавља Израиља из филистејских руку.“

⁶ Жена дође и исприча то своме мужу рекавши: „Човек Божији је дошао к мени; изгледао је као Анђео Господњи. Веома сам се уплашила, па га нисам питала одакле је, а он ми није рекао како се зове.

⁷ Рекао ми је: 'Ево, затруднећеш и родићеш сина. Од сада не пиј вина ни жестока пића, и не једи ништа што је нечисто, јер ће дечак бити назиреј Божији од мајчине утробе до смрти.“

⁸ Маноје се тада овако помолио Господу: „Молим те, Господе! Нека човек Божији кога си послао поново дође к нама, и научи нас шта да чинимо са дечаком кад се роди.“

⁹ Бог је услишио Манојев глас. Анђео Господњи је поново дошао к жени док је она седела у пољу. Њен муж, Маноје, није био с њом.

¹⁰ Жена је брзо отрчала и испричала то свом мужу. Рекла му је: „Ево, указао ми се онај човек који ми је дошао оног дана.“

¹¹ Маноје устаде и оде за својом женом. Кад је дошао к човеку, упитао га је: „Јеси ли ти онај човек који је говорио с мојом женом?“

Он одговори: „Јесам.“

¹² Маноје рече: „Кад се испуне твоје речи, какав ће бити дечаков начин живота? Како треба поступати с њим?“

¹³ Анђео Господњи одговори Маноју: „Жена мора да се уздржава од свега што сам јој рекао.“

¹⁴ Нека не једе ништа што долази од винове лозе. Нека не пије вина ни жестока пића, и нека не једе ништа нечисто. Нека држи све што сам јој заповедио.“

¹⁵ Маноје рече Анђелу Господњем: „Радо бисмо те задржали и зготовили ти јаре.“

¹⁶ Анђео Господњи рече Маноју: „Да ме и задржите, ја не бих јео твоју храну. Али ако хоћеш да принесеш жртву свеспалницу, принеси је Господу.“ Маноје није знао да је то Анђео Господњи.

¹⁷ Маноје тада упита Анђела Господњег: „Како ти је име, да бисмо могли да те частимо кад се испуне твоје речи?“

¹⁸ Анђео Господњи рече: „Зашто ме питаш за моје име; оно је чудесно.“

¹⁹ Маноје узе јаре и принос, и на стени их принесе као свеспалницу Господу, који чини чудеса. Док су Маноје и његова жена гледали

²⁰ како се пламен са жртвеника диже к небу, Анђео Господњи се узнесе у пламену с жртвеника. Видевши то, Маноје и његова жена падоше ничице.

²¹ Анђео Господњи није се више указивао Маноју и његовој жени. Тада је Маноје схватио да је то био Анђео Господњи.

²² Маноје рече својој жени: „Јамачно ћемо умрети јер смо видели Бога!“

²³ Његова жена му рече: „Да је Господ хтео да нас усмрти, не би прихватио свеспалницу и принос из наших руку, не би нам дозволио да видимо све ово, нити би нам обзнанио тако нешто.“

²⁴ Жена роди сина и даде му име „Самсон“. Дечак је одрастао а Господ га је благословио.

²⁵ Дух Господњи је почео да делује у њему у Дановом табору, између Сараје и Естаола.

14

Самсонова женидба

¹ Једном Самсон сиђе у Тимну и запази тамо филистејску девојку.

² Кад се вратио горе испричао је то оцу и мајци. Рекао је: „Видео сам филистејску девојку у Тимни. Зато ми је сада узмите за жену.“

³ Његови отац и мајка му рекоше: „Зар нема девојака у твоје братству и у целом нашем народу, да мораш ићи да узмеш себи жену од необрезаних Филистејаца?“

Самсон одговори оцу и мајци: „Њу ми узмите, јер она је за мене она права.“

⁴ Његов отац и његова мајка нису знали да то долази од Господа, који је тражио задевицу с Филистејцима. У то време су Филистејци владали над Израиљем.

⁵ Самсон је сишао у Тимну са својим оцем и својом мајком. Кад су дошли до тимњанских винограда, млади лав ричући крене према њему.

⁶ Дух Господњи сиђе на њега, и он голим рукама растрже лава као јаре. Ипак, оцу и мајци није рекао шта је урадио.

⁷ Онда је отишао к оној девојци и причао са њом; она је за Самсона била она права.

⁸ Кад се после извесног времена вратио да је одведе, скренуо је да погледа мртвог лава, а оно, у мртвом лаву рој пчела и мед.

⁹ Захватио је мед шаком, па га је идући јео. Онда је отишао своме оцу и својој мајци, и дао меда и њима, те су и они јели. Међутим, није им рекао да га је узео из мртвог лава.

¹⁰ Његов отац оде к девојци и Самсон направи тамо гозбу, како су то обичавали млади људи.

¹¹ Чим су га видели одредили су му тридесет пратилаца да буду уз њега.

¹² Тада им је Самсон рекао: „Дозволите ми да вам поставим загонетку. Ако је одгонетнете за седам дана гозбе, даћу вам тридесет ланених кошуља и тридесет свечаних хаљина.

¹³ А ако не budete могли да је одгонетнете, ви ћете мени дати тридесет ланених кошуља и тридесет свечаних хаљина.“

Они рекоше: „Реци своју загонетку, ми те слушамо.“

¹⁴ Самсон им рече:
„Од оног који једе изашло је јело,
од јакога изашло је слатко.“
Три дана нису могли да одгонетну загонетку.

¹⁵ Четвртог дана рекоше његовој жени: „Измами од свог мужа решење загонетке, или ћемо спалити и тебе и кућу твога оца. Зар сте нас позвали овде да нас опљачкате?“

¹⁶ Самсонова жена је дошла пред њега плачући и говорећи: „Ти ме свакако мрзиш и не волиш ме. Поставио си загонетку мојим сународницима, а мени је ниси растумачио?“

Он јој одговори: „Нисам је растумачио своме оцу и својој мајци, а теби да је растумачим?“

¹⁷ Она је тако плакала пред њим седам дана, колико је трајала њихова гозба. Седмога дана јој је растумачио загонетку, јер је толико наваљивала

на њега. Она је онда одала загонетку својим сународницима.

¹⁸ Седмога дана, пре заласка сунца, мештани града му рекоше:

„Шта је слађе од меда,
и шта је јаче од лава?“

Самсон им рече:

„Да нисте орали с мојом јуницом,
моју загонетку не бисте решили!“

¹⁹ Тада Дух Господњи сиђе на њега, те он оде у Аскалон и поби тридесет људи. Скинуо је с њих одећу и дао свечане хаљине онима што су одгонетнули загонетку. Тако разјарен вратио се горе очевој кући.

²⁰ А Самсонову жену су дали једном од његових свадбених пратилаца који је био уз њега.

15

Самсон пали Филистејцима летину

¹ После неког времена, у време жетве пшенице, Самсон дође да посети своју жену носећи јој јаре. Рекао је: „Хоћу да уђем к својој жени у собу.“ Али њен отац му није дао да уђе.

² Њен отац му рече: „Био сам уверен да је мрзиш, па сам је дао једном од твојих пратилаца. Није ли њена млађа сестра лепша од ње? Узми њу уместо оне.“

³ Самсон им рече: „Овај пут нећу бити крив Филистејцима кад им учиним неко зло.“

⁴ Самсон оде, ухвати три стотине лисица, окрене их репом према репу и свеже им по једну бакљу између два репа.

⁵ Онда запали бакље и пусти лисице међу филистејску летину. Тако је спалио пожњевену и непожњевену летину, винограде и маслинике.

⁶ Филистејци су се питали: „Ко је ово учинио?“ Рекли су им: „То је био Самсон, зет једног Тимњанина, зато што је овај узео његову жену и дао је једном од његових пратилаца.“

Тада се Филистејци дигну и спале и њу и њеног оца.

⁷ Самсон им је на то рекао: „Кад сте то урадили, нећу се смирити док вам се не осветим.“

⁸ Истукао их је уздуж и попреко наневши им велики пораз. Онда је отишао, настанио се у пећину Етамске стене.

⁹ Али Филистејци се дигну и утаборе се у Јуди. Били су се раширили до Лехије.

¹⁰ Јудејци им рекоше: „Зашто сте се устали против нас?“

Они им одговорише: „Устали смо да свежемо Самсона и учинимо му како је он учинио нама.“

¹¹ Тада је три хиљаде људи из Јудиног племена отишло до руба Етамске пећине и рекло Самсону: „Зар ти није познато да Филистејци владају над нама? Шта си нам то учинио?“

Он им одговори: „Како су они мени учинили, тако сам ја учинио њима.“

¹² Они му рекоше: „Дошли смо да те свежемо и предамо Филистејцима у руке.“ Самсон им рече: „Закуните ми се да ме ви сами нећете убити!“

¹³ „Нећемо – рекоше му – само ћемо те свезати и предати у њихове руке, али те нећемо убити.“ Затим су га свезали са два нова конопца и одвели из пећине.

¹⁴ Кад је дошао до Лехије, Филистејци кренуше на њега кличући од радости. Тада га Дух Господњи обузе, и конопци око његових рамена постадоше као ланени конци спаљени ватром, те свезе спадоше са његових руку.

15 Ту је нашао свежу магарећу чељуст, дохватио је и њоме побио хиљаду људи.

16 Самсон рече:

„Магарећом чељусти
гомилу сам на гомилу наслагао;
магарећом чељусти
побио сам хиљаду.“

17 Кад је то изрекао, бацио је чељуст из своје руке и назвао оно место „Рамат-Лехија“.

18 Како је био веома жедан, завапио је ка Господу и рекао: „Господе, ти си извојевао ово велико избављење руком свога слуге. Зар сад да умрем од жеђи и паднем у руке необрезанима?“

19 Господ пробѣ шупљину што је код Лехије и одатле изби вода. Самсон се напио, повратио снагу и опоравио се. Зато је то место назвао *Ен-Акорѣ**, а оно је до данас у Лехији.

20 Он је био судија у Израиљу за време филистејске владавине двадесет година.

16

Самсон у Гази

1 Једном је Самсон отишао у Газу. Тамо је видео неку блудницу и ушао к њој.

2 Људима у Гази је било јављено: „Самсон је дошао овамо!“ Тада су га опколили и целе ноћи чекали у заседи на њега код градских врата. Притајили су се целе ноћи, мислећи: „Убићемо га кад сване зора.“

3 Самсон је лежао до поноћи, а онда је устао, дохватио градска врата с оба довратка и ишчупао их заједно с преворницом. Затим је врата ставио на

* **15:19** Симболично име: *Извор оног који вапи.*

рамена и изнео их на врх једног брда које се налази код Хеврона.

Самсон и Далила

⁴ После тога, Самсон је заволео једну девојку из долине Сорика, која се звала Далила.

⁵ Филистејски кнезови оду горе к њој и рекну јој: „Гледај да измамиш од њега где се крије његова велика снага, како бисмо могли да га свладамо, свежемо и покоримо. Сваки од нас ће ти, заузврат, дати по хиљаду и стотину сребрних шекеља.“

⁶ Далила рече Самсону: „Реци ми где се крије твоја велика снага? Чиме би могао да будеш везан и свладан?“

⁷ Самсон јој одговори: „Да ме вежу са седам свежих волујских жила, које се још нису осушиле, изгубио бих снагу и постао као сваки други човек.“

⁸ Филистејски кнезови су јој донели седам свежих волујских жила, још неосушених, и она га је везала њима.

⁹ А код ње у соби чекала је заседа. Она повика: „Самсоне, Филистејци иду на тебе!“ Он покида жиле као што се кудеља прекине кад је дохвати ватра. Тако се није сазнало где се крије његова снага.

¹⁰ Далила рече Самсону: „Ето, ти си терао шегу са мношћом и испричао ми лажи. А сад ми реци чиме би могли да те свежу.“

¹¹ Он јој рече: „Да ме вежу новим, још неупотребљеним конопцима, изгубио бих снагу и постао као сваки други човек.“

¹² Тада Далила узе седам нових конопаца и свеза га њима. Онда му викну: „Самсоне, Филистејци иду на тебе!“ Заседа је, наиме, чекала у соби. Али он покида конопце на својим раменима као конце.

13 Далила рече Самсону: „Ето, ти све време тераш шегу са мном и причаш ми лажи. Реци ми чиме могу да те вежу.“

Он јој одговори: „Да ми уплету седам праменова косе на разбој и заглаве их клином, постао бих као сваки други човек.“

14 Док је он спавао, она уплете седам праменова његове косе на разбој и заглави их клином.

Онда му викну: „Самсоне, Филистејци иду на тебе!“ Он се пробуди из сна, и истргне и клин, и разбој и основу.

15 Она му рече: „Како можеш рећи да ме волиш, кад срцем ниси са мном? Трипут си већ терао шегу са мном и ниси ми рекао где се крије твоја велика снага.“

16 Али како му је она свакога дана додијавала својим речима и салетала га, смучило му се до смрти,

17 па јој је отворио цело своје срце. Рекао јој је: „Бритва никада није прешла преко моје главе, јер сам назиреј Божији од мајчине утробе. Да се ошишам, снага би ме напустила; изгубио бих снагу и постао као сваки други човек.“

18 Кад је Далила видела да јој је отворио цело своје срце, поручила је филистејским кнезовима: „Дођите сада, јер ми је отворио цело своје срце.“ Филистејски кнезови дођу к њој, носећи сребро у рукама.

19 Она га је успавала на своме крилу и позвала једног човека, па му је одсекла седам праменова косе с главе. Прво га је она савладала. Тако га је напустила снага.

20 Онда је викнула: „Самсоне, Филистејци иду на тебе!“

Он се пробудио из сна мислећи: „Извући ћу се као и раније и ослободићу се“, јер није знао да је Господ одступио од њега.

21 Тада су га Филистејци ухватили и ископали му очи. Затим су га одвели у Газу и оковали га бронзаним оковима. У тамници је окретао млин.

22 Међутим, одсечена коса је почела да расте.

Самсонова смрт

23 А Филистејски кнезови били су се окупили да принесу велику жртву своме богу Дагону и да се провеселе. Рекли су: „Наш бог нам је предао у руке нашег непријатеља Самсона.“

24 Кад је народ видео Самсона, славио је свога бога и клицао:

„Наш бог нам је предао у руке
нашег непријатеља Самсона,
који је опустошио нашу земљу
и побио многе од нас.“

25 Кад им се срце испунило радошћу, повикали су: „Позовите Самсона да нас забавља!“ Довели су Самсона из тамнице, те је овај играо пред њима.

Онда су га поставили између стубова.

26 Самсон рече момку који га је водио за руку: „Остави ме тамо где могу да опипам стубове на којима грађевина почива, да се наслоним на њих.“

27 А зграда је била пуна мушкараца и жена. Тамо су били и сви филистејски кнезови. Само је на крову било око три хиљаде мушкараца и жена који су гледали како Самсон игра.

28 Самсон зазва Господа и рече: „Господе Боже, сети ме се и дај ми снагу још само овај пут, о, Боже, да се одједном осветим Филистејцима за своје очи!“

29 Самсон напипа два средња стуба на којима је зграда почивала, опре се о њих, десницом о један, а левицом о други,

30 и рече: „Нека умрем с Филистејцима!“ Затим их је свом снагом гурнуо, те се зграда срушила на

кнезове и на народ који је био у њој. Оних које је побио умирући, било је више него оних које је побио за живота.

³¹ Тада су дошла његова браћа и сав дом оца његовог, узела га и однела горе. Сахранили су га између Сараје и Естаола у гробу његовог оца, Маноја. Он је судио Израиљу двадесет година.

17

Михеја врши идолопоклоничку службу

¹ Био неки човек из Јефремове горе по имену Михеја.

² Он је рекао својој мајци: „Хиљаду и стотину сребрних шекеља који су ти украдени, због којих си преда мном изрекла клетву – то сребро је код мене, ја сам га узео.“

Његова мајка му рече: „Нека те Господ благослови, сине мој!“

³ Тих хиљаду и стотину сребрних шекеља је вратио својој мајци. Мајка му рече: „Сребро које сам посветила Господу, дајем своме сину, да од њега начини резаног и ливеног идола. Сада ти их враћам.“

⁴ Кад је Михеја вратио сребро својој мајци, она је узела две стотине сребрних шекеља и дала их златару. Он је од њих начинио резаног и ливеног идола који је стајао у Михејиној кући.

⁵ Овај човек, Михеја, је поседовао светиште. Он је начинио ефод и кућне идоле, и посветио једног од својих синова за свога свештеника.

⁶ У оно време није било цара у Израиљу, и свако је радио што му се чинило право.

⁷ А био је један младић из Витлејема Јудиног, из Јудиног племена. Он је био Левит који је живео тамо као дошљак.

⁸ Тај човек је отишао из града Витлејема у Јуди да нађе себи место да се насели као дошљак. Путујући дошао је у Јефремову гору до Михејине куће.

⁹ Михеја га упита: „Одакле долазиш?“

Левит му одговори: „Ја сам из Витлејема у Јуди, и тражим да се негде настаним.“

¹⁰ Михеја му рече: „Остани да живиш код мене и буди ми оцем и свештеником, а ја ћу ти давати десет сребрних шекела годишње, одећу и храну.“ Левит оде к њему.

¹¹ Левит је пристао да живи код тог човека, и младић му је био као један од његових синова.

¹² Михеја је посветио Левита и он му је постао свештеник. Младић је живео у Михејиној кући.

¹³ Михеја рече: „Сада знам да ће ми Господ дати напретка, зато што имам Левита за свештеника.“

18

Сеоба Дановог племена

¹ У оно време, када није било цара у Израиљу, Даново племе је тражило себи земљу да се насели, јер до тада није примило у посед земљу међу Израиљевим племенима.

² Зато су Дановци из свога племена послали петорицу храбрих ратника из Сараје и Естаола, да уходе земљу и истраже је. Рекли су им: „Идите и извидите земљу.“

Они оду у Јефремову гору, у Михејину кућу, и тамо преспавају.

³ Кад су били код Михејине куће, препознали су глас младога Левита. Сврате они тамо и упитају га: „Ко те је довео овамо? Шта радиш овде? Зашто си ту?“

⁴ Он им одговори: „Тако и тако је Михеја учинио за мене. Он ме је унајмио, те сам постао његов свештеник.“

⁵ Они му рекоше: „Питај Бога да знамо хоће ли пут на који смо пошли бити успешан?“

⁶ Он им рече: „Идите у миру. Господ бди над путем на који сте пошли.“

⁷ Тих пет људи оду и дођу у Лаис. Видели су да народ у њему живи спокојно, по обичају Сидонаца – мирно и спокојно. Освајачи им нису упадали у земљу, а није било ни владара. Осим тога, били су далеко од Сидонаца, и ни са ким нису имали додира.

⁸ Кад су се вратили својој браћи у Сарају и Естаол, њихова браћа су их питала: „Какве вести доносите?“

⁹ Они им одговорише: „Дижите се! Кренимо горе на њих, јер видели смо да је земља веома добра! Шта још чекате? Не оклевајте да одете и заузмете ту земљу.“

¹⁰ Кад дођете тамо, наћи ћете безбрижан народ, а и земља је пространа. Господ је предао земљу у ваше руке. То место не оскудева ни у чему што земља даје.“

¹¹ Тада је шест стотина наоружаних људи из Дановог племена кренуло из Сараје и Естаола.

¹² Отишли су горе и утаборили се код Киријат-Јарима у Јуди. Зато се то место све до данас зове „Данов табор“. Оно се налази западно од Киријат-Јарима.

¹³ Одатле су отишли у Јефремову гору и дошли до Михејине куће.

¹⁴ Она петорица што су ишла да уходе земљу Лаис рекоше својој браћи: „Знате ли да у овим кућама постоје ефод и кућни идоли, те идол резани и ливени? Сад знате шта да радите.“

15 Онда су свратили тамо и ушли у кућу младога Левита, код Михејине куће, и упитали га за здравље.

16 Шест стотина људи из Дановог племена, наоружаних за рат, остало је да стоји на улазу капије.

17 А она петорица што су ишли горе да уходе земљу оду унутра и узму резани кип, ефод, кућне идоле, и ливеног идола. Свештеник је стајао на улазу капије уз оних шест стотина људи наоружаних за рат.

18 Кад су ушли у Михејину кућу и узели резани кип, ефод, кућне идоле и ливеног идола, свештеник им рече: „Шта то радите?“

19 Они му одговорише: „Умукни! Стави руку на уста и пођи с нама. Бићеш нам оцем и свештеником. Није ли за тебе боље да будеш свештеник целом племену у Израиљу, него да будеш свештеник у дому једног човека?“

20 Свештеник се томе обрадовао; узео је ефод, кућне идоле и резани кип, па се придружио народу.

21 Онда су се окренули и наставили пут. Напред су пустили децу, ситну стоку, и имовину.

22 Они су се већ били удаљили од Михејине куће, кад су житељи кућа које су биле око Михејине куће дигли вику и дали се у потеру за Дановцима.

23 Пошто су викали за њима, Дановци су се окренули и рекли Михеји: „Шта је с тобом? Зашто си дигао народ?“

24 Михеја одговори: „Узели сте богове које сам направио и свештеника, и отишли. Шта мени остаје? И још ме питате: 'Шта је с тобом?'“

25 Дановци му рекоше: „Гласа више да ниси пустио за нама! Иначе би неки бесни људи могли да се оборе на тебе, па би навукао пропаст и на себе и на своју породицу.“

²⁶ Дановци, затим, оду својим путем, а Михеја, видевши да су јачи од њега, окрене се и врати својој кући.

²⁷ Дановци су узели оно што је Михеја направио, и свештеника који је био код њега, па су навалили на Лаис, на мирне и безбрижне људе. Побили су их оштрицом мача, а град су спалили.

²⁸ Није било никога да их избави, јер је град био далеко од Сидона, и ни са ким нису имали додира. Град је лежао у долини, која је била код Вет-Реова.

Дановци су изнова саградили град и населили се у њему.

²⁹ Назвали су га Дан, по имену свога праоца Дана, који се родио Израиљу. Град се пре тога звао „Лаис“.

³⁰ Дановци су поставили себи идола, а Јонатан, син Гирсама, Мојсијевог сина, и његови синови, били су свештеници Дановом племену, све до времена изгнанства земље.

³¹ Поставили су себи Михејиног идола, који је овај направио, тако да је стајао тамо за све време док је Дом Божији био у Силому.

19

Злочин становника Гаваје у Венијаминовом племену

¹ У оно време, када није било цара у Израиљу, живео је на крају Јефремове горе неки човек, Левит. Он је себи узео иначу из Витлејема Јудиног.

² Али иноча се наљутила на њега, па је побегла од њега у дом свога оца у Витлејем Јудин. Тамо је била четири месеца.

³ Њен муж оде за њом да је убеди да се врати. Са собом је водио слугу и пар магараца. Она га је довела у кућу њеног оца. Кад га је њен отац видео, радосно га је примио.

⁴ Његов таст, девојчин отац, је навалио на њега да остане, па је остао с њим три дана. Тамо су јели, пили и ноћили.

⁵ Четвртог дана су поранили; он се спремио да иде, али је девојчин отац рекао своме зету: „Окрепи се залогајем хлеба, па онда идите.“

⁶ Њих двојица су сели, па су јели и пили заједно. Онда је девојчин отац рекао том човеку: „Хајде, остани још ноћас и провесели се.“

⁷ Човек је устао да крене, али је његов таст навалио на њега, те је опет преспавао тамо.

⁸ Кад је петог дана поранио да иде, девојчин отац му рече: „Окрепи се и сачекај док одмакне дан.“ Тако су обојица јели.

⁹ Човек је, затим, устао да пође са својом иночком и момком. Његов таст, девојчин отац, му рече: „Ево, дан нагиње к вечери; преноћите овде, јер дан је на измаку. Преноћи овде и провесели се, а сутра пораните и пођите на пут својој кући.“

¹⁰ Али човек није хтео да преноћи, него је устао и отишао. Дошао је на домак Јевуса, то јест, Јерусалима, водећи са собом пар оседланих магараца, своју иночу и слугу.

¹¹ Дан је скоро сасвим био на измаку кад су били код Јевуса. Тада слуга рече своме господару: „Хајде да свратимо у овај јевусејски град и преноћимо у њему.“

¹² Његов господар му рече: „Нећемо да свраћамо у град странаца који нису Израиљци, него ћемо ићи у Гавају.“

¹³ Левит још рече своме слуги: „Хајде да стигнемо до којег од оних места и преноћимо у Гаваји или у Рами.“

14 Тако су наставили да путују. Сунце је већ било зашло кад су били близу Гаваје, која припада Венијаминовом племену.

15 Скренули су тамо да преноће у Гаваји. Левит је ушао у град и сео на градски трг, али није било никога да их прими у кућу да преноће.

16 А неки старац се увече враћао с њиве након посла. Он је био из Јефремове горе, али је живео као дошљак у Гаваји. Становници места су били Венијаминовци.

17 Подигавши поглед угледао је путника на градском тргу. „Куда идеш? – упита старац. И одакле долазиш?“

18 Левит му одговори: „Идемо од Витлејема Јудиног на крај Јефремове горе. Ја сам оданде. Путовао сам у Витлејем Јудин и идем у Дом Господњи, али нема никога да ме прими у свој дом.

19 Ми имамо сламу и сено за наше магарце, а хлеба и вина за мене, за твоју слушкињу и за момка с твојим слугама. Ни у чему не оскудевамо.“

20 Старац му одговори: „Мир с тобом! Ја ћу се постарати за све што ти треба. Само немој провести ноћ на тргу.“

21 Тада га је довео својој кући и дао крму магарцима. Затим су опрали ноге, па су јели и пили.

22 Док су се они гостили, неки људи из града, ништарије, опколе кућу и почну да лупају на врата. Рекли су старцу, господару куће: „Изведи човека који је дошао у твоју кућу да спавамо с њим.“

23 Господар куће изађе пред њих и рече им: „Не, браћо! Не чините таква зла! Тај човек је ушао у моју кућу, зато не чините такву срамоту!“

²⁴ Ево, извешћу вам своју ћерку, девицу, и његову иночу; над њима извршите насиље. Чините с њима што год хоћете, али не чините овом човеку такву срамоту!“

²⁵ Међутим, људи нису хтели да га послушају. Тада је *Левит* зграбио иночу и извео им је напоље. Они су је силовали и злостављали целу ноћ до јутра. Пустили су је у освит зоре.

²⁶ Жена је дошла пред свитање и пала на улаз куће оног човека где је био њен господар. Тамо је остала док се није разданило.

²⁷ Њен Господар је устао ујутро, отворио врата куће и изашао да настави својим путем. Ту је угледао жену како лежи на улазу куће, с рукама на прагу.

²⁸ Он јој рече: „Устани да идемо!“ Али она није одговорила. Човек ју је ставио на магарца, спремио се и запутио кући.

²⁹ Кад је дошао кући, узео је нож, па је узео своју иночу и расекао је, уд по уд, на дванаест делова, и разаслао их у све крајеве Израиља.

³⁰ Ко год је то видео, рекао је: „Тако се нешто није догодило ни видело од дана кад су Израиљци изашли из Египта, до данас. Размислите о томе, посаветујте се, па се изјасните.“

20

Рат Израиљаца против Венијаминоваца

¹ Тада су изашли сви Израиљци, од Дана до Вир-Савеје и земље Галад. Заједница се сабрала као један човек код Господа у Миспи.

² На збор Божијег народа дошли су главари целог народа, свих Израиљевих племена, и четири стотине хиљада људи наоружаних мачем.

³ А Венијаминовци су чули да су Израиљци отишли горе у Миспу. Израиљци запиташе: „Реците нам како се догодио злочин?“

⁴ Левит, муж жене која је била убијена, одговори: „Ја сам са иночком дошао у Гавају Венијаминову да преноћим.

⁵ Међутим, напали су ме мештани Гаваје и ноћу опколили кућу у којој сам био; хтели су да ме убију. Моју иночу су силовали, тако да је умрла.

⁶ Ја сам, онда, узео иночу, расекао је и послао је у све делове Израиљевог наследства, јер су починили изопаченост и срамоту у Израиљу.

⁷ Ево, сви сте ви Израиљци; размотрите ствар и овде донесите одлуку.“

⁸ Сав народ устаде као један човек, говорећи: „Нико од нас неће ићи своме дому, нико се од нас неће враћати својој кући.

⁹ А сад, ово је што ћемо урадити Гаваји: поћи ћемо на њу како жреб покаже.

¹⁰ Изабраћемо десет људи од стотину из свих израиљских племена, стотину од хиљаду, и хиљаду од десет хиљада, да носе намирнице за војску. Кад војска уђе у Гавају Венијаминову, казниће је за срамоту коју је починила у Израиљу.“

¹¹ Сви су се Израиљеви људи сабрали против тог града, здружени као један човек.

¹² Израиљска племена послаше људе по свом Венијаминовом племену и упиташе: „Какав се то злочин догодио међу вама?

¹³ Предајте сад те ништарије из Гаваје да их погубимо и искоренимо зло из Израиља.“ Али Венијаминовци нису хтели да послушају глас своје браће Израиљаца.

14 Тада су се Венијаминовци из својих градова сабрали у Гаваји да ратују против Израиљца.

15 Венијаминоваца из градова, који су тог дана били сабрани, било је двадесет шест хиљада људи наоружаних мачем, не рачунајући седам стотина изабраних људи, житеље Гаваје, који су били сабрани.

16 Од свег тог народа, ових седам стотина изабраних људи били су леваци; сваки је од њих гађао каменом из праћке у длаку, не промашујући.

17 Израиљца, без Венијаминоваца, који су били сабрани, било је четири стотине хиљада људи наоружаних мачем, све самих ратника.

18 Они су устали и отишли горе у Ветиљ да питају Бога. Израиљци су питали: „Ко ће од нас први кренути да ратује са Венијаминовцима?“

Господ одговори: „Јуда нека пође први.“

19 Израиљци устану ујутро и утаборе се насупрот Гаваје.

20 Израиљски људи су изашли да ратују против Венијамина; сврстали су се у бојни ред да ступе у бој против Гаваје.

21 Али Венијаминовци изађу из Гаваје и потуку Израиљце. Тог дана је пало двадесет две хиљаде људи.

22 Војска Израиљца је прикупила снагу, те се поново сврстала у бојни ред на истом месту где се сврстала првога дана.

23 Наиме, Израиљци су отишли горе и плакали пред Господом све до вечери. Питали су Господа: „Хоћу ли опет ступити у бој с мојим братом Венијамином?“

Господ одговори: „Крените на њега!“

24 Другога дана Израиљци крену на Венијаминовце.

25 Али Венијаминовци из Гаваје изађу им на мегдан другог дана и потуку Израиљце. Пало је још осамнаест хиљада људи, од којих је сваки био наоружан мачем.

26 Тада су сви Израиљци, сав народ, отишли горе у Ветиљ, те су плакали и седели пред Господом. Тог дана су постили све до вечери и приносили жртве свеспалнице и жртве мира пред Господом.

27 Израиљски народ је питао Господа. (Тамо је у те дане био Ковчег савеза Божијег,

28 а Финес, син Елеазаров, син Аронов, служио је пред њим у та времена.) Израиљци су питали Господа: „Хоћемо ли поново изаћи у бој против наше браће Венијаминоваца, или да се оканемо тога?“

Господ одговори: „Крените, јер ћу вам га сутра предати у руке.“

29 Тада је Израиљ поставио заседу Гаваји унаоколо.

30 Трећега дана Израиљ крене на Венијаминовце; сврстали су се у бојни ред против Гаваје, као и пре.

31 Венијаминовци су изашли на мегдан војсци, и почели да убијају народ, као и пре, али су били одвучени од града на путеве, од којих један води горе у Ветиљ, а други у Гавају. Убили су око тридесет Израиљаца на пољу.

32 Венијаминовци су говорили: „Падају пред нама као први пут!“ А Израиљци су се били договорили: „Бежимо да их одмамимо од града на путеве!“

33 Тада су сви Израиљци кренули са свог места и сврстали се у бојни ред код Вал-Тамара, док је израиљска заседа јурнула из свога скровишта код пољана Гаваје.

34 Пред Гавају је дошло десет хиљада изабраних људи из целог Израиља. Настала је љута битка, али Венијаминовци нису знали да им се ближи пропаст.

³⁵ Господ је поразио Венијамина пред Израиљем. Тог је дана Израиљ побио двадесет пет хиљада стотину људи, који су сви били наоружани мачем.

³⁶ Тада су Венијаминовци схватили да су поражени.

А они Израиљци што су узмакли са својих положаја пред Венијаминовцима, уздали су се у заседу коју су поставили Гаваји.

³⁷ Засада је хитро навалила на Гавају, и ушавши у њу, посекала цели град оштрицом мача.

³⁸ А Израиљци су се били договорили са онима из заседе: кад ови уђу у град, нека подигну велики облак дима из града као знак.

³⁹ Тада ће се Израиљци вратити у бој.

Кад су, дакле, Венијаминовци почели да убијају, пало је тридесетак Израиљаца. Тада су говорили: „Нема сумње, гину пред нама као у пређашњем боју!“

⁴⁰ Кад је знак, стуб дима, почео да се диже из града, Венијаминовци су се обазрели и угледали како се пламен из целог града диже до неба.

⁴¹ Тада су се Израиљци окренули, а Венијаминовци су се престравили, јер су схватили да их је задесило зло.

⁴² Венијаминовци се дадоше у бег пред Израиљцима путем што води у пустињу, али се из битке нису могли извући, јер су их убијали и они што су изашли из градова.

⁴³ Они су опколили Венијаминовце и, гонећи их без предаха, докрајчили их пред Гавајом на истоку.

⁴⁴ Пало је осамнаест хиљада Венијаминоваца, све самих ратника.

⁴⁵ Венијаминовци су се окренули и побегли према пустињи, ка стени Римону, али су Израиљци посекали још пет хиљада људи по путевима. Пратили су их у стопу док им нису потукли још две хиљаде људи.

⁴⁶ Тог је дана пало укупно двадесет пет хиљада Венијаминоваца наоружаних мачем, све самих ратника.

⁴⁷ Оних који су се окренули и побегли ка стени Римону, било је шест стотина. Ови су остали четири месеца код Стене Римона.

⁴⁸ Израиљци су се затим вратили натраг к Венијаминовцима и побили мачем мушкарце из градова, стоку и што се год нашло. А све градове на које су наишли спалили су огњем.

21

Жене за Венијаминовце

¹ А Израиљци су се били заклели код Миспе: „Нико од нас неће дати своју ћерку Венијаминовцу за жену.“

² Народ је дошао у Ветиљ. Тамо су седели пред Богом до вечери, наричући и горко плачући.

³ Говорили су: „Господе, Боже Израиљев! Због чега се догодило ово у Израиљу, да једног племена данас више нема у Израиљу?“

⁴ Следећег јутра је народ поранио и саградио жртвеник, па је принео жртве свеспалнице и жртве мира.

⁵ Израиљци упиташе: „Има ли кога од свих Израиљевих племена да није дошао горе на збор пред Господа?“ Наиме, тврдо су се заклели да ће свакако бити погубљен онај ко не дође Господу горе у Миспу.

⁶ Тада су се Израиљци сажалили над својим братом Венијамином и рекли: „Данас је одсечено једно племе од Израиља.

⁷ Шта да учинимо да преживели добију жене, кад смо се заклели Господом да им нећемо дати своје ћерке за жене?“

8 Упитали су: „Има ли кога од Израиљевих племена да није дошао пред Господа, горе у Миспу?“ Испоставило се да нико из Јавис-Галада није дошао у табор, на збор.

9 Јер кад се народ пребројио, тамо није било никог од становника Јавис-Галада.

10 Затим су послали тамо чету од дванаест хиљада ратника и заповедили им: „Идите и побијте оштрим мачем становнике Јавис-Галада, и жене и децу.“

11 Овако ћете учинити: „Убијте сваког мушкарца и сваку жену која је делила постељу са мушкарцем.“

12 Међу становништвом Јавис-Галада нашли су четири стотине девица које нису делиле постељу с мушкарцем, па су их довели у Силом, који је у Ханану.

13 Онда је цела заједница послала поруку Венијаминовцима, који су били код стене Римона, и објавила им мир.

14 Тада су се Венијаминовци вратили, и дали им жене из Јавис-Галада, које су биле поштеђене. Међутим, није их било довољно за све.

15 Народ се сажалио над Венијамином, зато што је Господ окрњио једно од израиљских племена.

16 Тада су старешине збора рекле: „Шта да учинимо да преживели добију жене, пошто су жене из Венијамина истребљене?“

17 Рекоше још: „Венијаминово наследство мора припасти преживелима, да се не би затрло једно племе из Израиља.

18 Ми им не можемо дати своје ћерке за жене, јер су се Израиљци заклели: 'Нек је проклет онај ко да жену Венијаминовцу!'

19 Ево – рекоше – у Силому се сваке године одржава празник Господу. Град се налази северно од Ветиља,

источно од пута који од Ветиља води горе у Сихем, и јужно од Левоне.“

²⁰ Затим су дали упутство Венијаминовцима: „Идите, сакријте се у винограде

²¹ и гледајте. Кад силомске девојке изађу да играју у колу, ви изађите из винограда, па нека сваки од вас отме себи жену између силомских девојака. Онда се вратите у земљу Венијаминову.

²² А кад њихови очеви или браћа дођу к нама да се жале, ми ћемо им рећи: 'Опростите им нас ради, јер у овом рату нисмо могли да заробимо жену за свакога од њих. Ви нисте хтели да им их дате, јер бисте тада ви били криви.’“

²³ Венијаминовци су учинили тако; узели су себи за жене оне девојке што су отели док су играле, према броју својих мушкараца. Потом су отишли и вратили се на своје наследство. Пошто су обновили градове, настанили су се у њима.

²⁴ Тада су се Израиљци разишли оданде, сваки у своје племе и у свој род, и сваки се оданде вратио на своје наследство.

²⁵ У оно време није било цара у Израиљу и свако је чинио што му се чинило право.

Biblica® Нови српски превод, слободна права
The Holy Bible in the Serbian language, Biblica® Open
New Serbian Translation Cyrillic 2017

copyright © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Language: Српски/ Srpski (Serbian)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Нови српски превод, слободна права™

Ауторска права © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

“Biblica” је заштићени знак регистрован од стране Biblica, Inc у Заводу за патенте и жигове Сједињених Америчких Држава. Користи се са дозволом.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Ово Свети писмо или „Дело“ је доступна под међународном лиценцом Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Да бисте видели ову лиценцу, посетите <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> или пошаљите писмо на адресу: Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

“Biblica” је заштићени знак регистрован од стране Biblica, Inc. Сваки пут када користите жиг Biblica® морате да имате писану дозволу од Biblica, Inc. Имате дозволу да копирате и дистрибуирате ово дело, све док га не мењате и задржавате наслов какав јесте, који укључује заштићени знак “Biblica®”. Измене или превођење овог дела ће створити изведено дело, које ће захтевати да уклоните заштићени знак Biblica®. Када објавите ово изведено дело, морате да наведете које сте промене направили тамо где људи могу да их виде, на пример на интернет страници. Такође, морате да покажете одакле је оригинално дело: „Оригинално дело Biblica, Inc. је бесплатно доступно на www.biblica.com и open.bible.”

Без обзира да ли користите ово дело без промена или направите изведено дело, изјава о ауторским правима мора да буде наведена на насловној страни или страни о ауторским правима дела/произведеног дела на следећи начин:

Biblica® Нови српски превод, слободна права™

Ауторска права © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

“Biblica” је заштићени знак регистрован од стране Biblica, Inc у Заводу за патенте и жигове Сједињених Америчких Држава. Користи се са дозволом.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Такође, морате да понудите свој изведени рад користећи исту лиценцу (CC BY-SA) и правила.

Уколико желите да обавестите Biblica, Inc. у вези са вашим преводом овог дела, молимо вас да нас контактирате на <https://open.bible/#feedback>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Нови српски превод, слободна права™

Ауторска права © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

“Biblica” је заштићени знак регистрован од стране Biblica, Inc у Заводу за патенте и жигове Сједињених Америчких Држава. Користи се са дозволом.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 20 May 2025 from source files dated 21 May 2025

c1df326b-f9ae-5728-a9ee-0b561c122248